

Keuringen mergelgroeves in Zuid-Limburg in 2018

Maurice La Haye

Rapport 2018.34 van de Zoogdierverseniging
In opdracht van de provincie Limburg

provincie limburg

Keuringen mergelgroeves in Zuid-Limburg in 2018

Rapport nr.:	2018.34
Datum uitgave:	12 juni 2019
Status	Definitief
Auteur:	Maurice La Haye
Foto voorblad:	Groeve ingangen op de Bemelerberg (niet toegankelijk), Maurice La Haye
Kwaliteitscontrole:	Vilmar Dijkstra
Productie:	Steunstichting VZZ, in rapport vermeld als de Zoogdierverseniging Bezoekadres: Toernooiveld 1 6525 ED Nijmegen Postadres: Postbus 6531 6503 GA Nijmegen Tel.: 024 7410500 secretariaat@zoogdierverseniging.nl www.zoogdierverseniging.nl
Gegevens opdrachtgever:	Provincie Limburg Cluster Natuur Postbus 5700 6202 MA Maastricht
Contactpersoon opdrachtgever	L. Verheggen
In opdracht van:	

provincie limburg

Dit rapport kan geciteerd worden als:

La Haye, M., 2019. Keuringen mergelgroeves in Zuid-Limburg in 2018. Rapport 2018.34. Zoogdierverseniging, Nijmegen.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Opdracht	4
1.3	Leeswijzer	4
2	Methode & resultaat keuringen 2018	6
2.1	Methode beschrijving	6
2.2	Resultaten	7
3	Conclusies	18
3.1	Groeve eigenaren/beheerders	18
3.2	Keuringsresultaat	19
	Literatuur	22
	Bijlage 1	23

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In de Natura 2000-gebieden Bemelerberg & Schiepersberg (gebiedsnummer 156), Geuldal (gebiedsnummer 157), St. Pietersberg & Jekerdal (gebiedsnummer 159) en Savelsbos (gebiedsnummer 160), liggen een groot aantal mergelgroeves die belangrijk zijn voor de overwintering van drie Natura 2000-soorten van bijlage II van de Habitatrichtlijn: meervleermuis (*Myotis dasycneme*), ingekorven vleermuis (*Myotis emarginatus*) en vale vleermuis (*Myotis myotis*).

Het behalen van de gebiedsdoelstellingen van deze vleermuissoorten wordt gemonitord door het jaarlijks visueel laten tellen en op naam brengen van de overwinterende vleermuizen in de aanwezige groeves door ervaren vrijwilligers. Deze tellingen worden uitgevoerd via het Meetnet Wintertellingen Vleermuizen onderdeel van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM).

Voor het mogen (laten) uitvoeren van de vleermuistellingen in een groeve heeft de eigenaar/beheerder een betredingsvergunning nodig in het kader van de Mijnbouwwet en het is noodzakelijk dat in de vergunning de vleermuistelling expliciet als activiteit is vermeld (zie ook La Haye 2016).

1.2 Opdracht

De provincie Limburg heeft in 2018, net als in eerdere jaren, de Zoogdierverseniging opdracht verleend om mergelgroeves te laten keuren door een erkend keuringsbedrijf en, indien van toepassing, een eerste advies over de haalbaarheid van herstel van de groeve(ingang) en/of direct kleine herstelwerkzaamheden te laten verrichten. De provincie heeft daartoe een lijst met relevante groeves aangeleverd (bijlage 1). Van de groeves die onderdeel zijn van deze opdracht is tevens gevraagd om aan te geven of de eigenaar/beheerder een vergunning heeft of een vergunning heeft aangevraagd (en desgewenst te bevorderen dat een vergunning wordt aangevraagd) waarmee overwinterende vleermuizen geteld kunnen worden.

1.3 Leeswijzer

In dit rapport worden de groeves besproken waarin jaarlijks de overwinterende vleermuizen worden geteld ten behoeve van Natura 2000 gebiedsdoelstellingen. Met deze tellingen is het mogelijk om te achterhalen hoe de populatie overwinterende vleermuizen zich ontwikkelt in groeves in Natura 2000 gebieden met een vleermuisdoelstelling. In de tabellen 1 t/m 5 in hoofdstuk 2 wordt per Natura 2000 gebied de huidige keuringsstatus van de groeves gepresenteerd en

de uitslag van de keuringen/vooronderzoeken in 2018: (deels) goedgekeurd, afgekeurd of 'overig'. In hoofdstuk 3 worden de bevindingen van de keuringen 2018 samengevat.

2 Methode & resultaat keuringen 2018

De provincie Limburg heeft bij aanvang van de opdracht aangegeven welke groeves tot de opdracht behoren (zie bijlage 1 voor een compleet overzicht). Het gaat om in totaal 28 groeves.

2.1 Methode beschrijving

Het gebruik van groeves wordt sinds 2010 in 3 typen gebruik onderverdeeld: intensief gebruik, extensief gebruik en erkend berglopen. In een handreiking van de provincie wordt toegelicht wat onder intensief (grootschalig) gebruik, extensief (kleinschalig) gebruik van de groeves en erkend berglopen wordt verstaan. Grootschalig gebruik betreft bijvoorbeeld delfstofwinning en het houden van evenementen. Kleinschalig gebruik betreft kleine rondleidingen, cultuurhistorisch onderzoek en de jaarlijkse telling van vleermuizen door vleermuisonderzoekers (zie de 'Handreiking gesteente mechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeves voor extensief gebruik', vastgesteld door de Provincie Limburg).

Een deel van de groeves die in Natura 2000 gebieden liggen en die belangrijk zijn voor de monitoring van overwinterende vleermuizen, kent (deels) een intensief gebruik. De groeves of delen van groeves met een intensief gebruik zijn conform de opdracht niet gekeurd in dit project, omdat groeves met een intensief gebruik sowieso al gekeurd worden en daarmee ook de mogelijkheid geven tot het tellen van vleermuizen. Het is voor aanvragers van een (intensieve) vergunning echter niet verplicht om het vleermuizen tellen als activiteit in de vergunning op te laten nemen, waardoor tellingen van vleermuizen in verschillende groeves die zijn goedgekeurd voor intensief gebruik toch niet als vanzelfsprekend uitgevoerd kunnen worden.

In enkele gevallen zijn extensief gebruikte delen van groeve-stelsels met een (deels) intensief gebruik wel gekeurd in het kader van dit project.

De bestaande keuringsstatus van mergelgroeves is gecontroleerd aan de hand van eerdere rapporten over groevekeuringen (Thissen & Hollander 2013; Hollander 2014a,b; La Haye 2016 t/m 2018). Voor groeves waarvan het keuringsrapport was verlopen, is opdracht gegeven om een keuring voor extensief gebruik, een QuickScan, uit te voeren.

Aan de groeve-eigenaren en -beheerders waarvan groeves zijn gekeurd is uitdrukkelijk verzocht om voor de (deels) goedgekeurde mergelgroeves een vergunning aan te vragen in het kader van de Mijnbouwwet om het kunnen tellen van de overwinterende vleermuizen mogelijk te maken. Groeves waarvan op

voorhand duidelijk was dat géén vergunning aangevraagd zou gaan worden zijn buiten de keuringen gehouden.

2.2 Resultaten

In tabel 1 t/m 5 staan de uitkomsten van de 'QuickScans' van de groeves in 2018. In de laatste kolom staat het advies voor herkeuring van de groeve voor zover vastgelegd in de QuickScans of voor zover de herkeuringsdatum bekend is van eerdere QuickScans.

In de kolom Natura 2000 soorten staat aangegeven of de groeve belangrijk is voor habitatrictlijn-soorten, de invulling van deze kolom is gebaseerd op een interne duiding door de provincie Limburg.

De kolom met de 'uitslag keuring 2018' kent drie kleuren:

- groen: de groeve is (deels) goedgekeurd,
- roze: de groeve is niet geschikt voor extensief gebruik of de groeve kon niet worden bezocht.
- rood: de groeve is afgekeurd.

Tabel 1. Overzicht van de keuringsuitslagen van de groeves die van belang zijn voor de monitoring van overwinterende vlemmuizen in Natura 2000-gebied Bemelerberg & Schiepersberg (156).

Objectnr NEM	Wijngaarden 1967	Beheerder	Groeve	Belangrijk voor Natura 2000 soorten	Intensief gebruik (ja/nee)	Status groeve	Onderdeel opdracht 2018	Uitslag keuring 2018	Advies herkeuring	Vergunning aanwezig	Zaaknummer
820	35	Het Limb. Landschap	Koeleboschgroeve	ja	Nee	Deels goedgekeurd na restauratie	Nee		2019?	In behandeling	
831	43	Van Schaik	Roothergroeve	ja	Nee	Deels goedgekeurd	Ja	Deels goedgekeurd	2019	Ja	2017-205162
1180	36	Het Limb. Landschap	Gasthuisdelgroeve IV	ja	Nee	Afgekeurd	Nee				2012-0901
1185	37	Het Limb. Landschap	Gasthuisdelgroeve III	ja	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee				
1184	38	Het Limb. Landschap	Gasthuisdelgroeve II	ja	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee				
1190	117	Het Limb. Landschap	Gasthuisdelgroeve I	ja	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee				
818	33	Het Limb. Landschap	Cluysberggroeve	ja	Nee	Afgekeurd voor 2015	Nee				
825	40	Het Limb. Landschap	Mettenberggroeve I	ja	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2020	Ja	2016-602168
832	126-a	Het Limb. Landschap	Schoorberggroeve II	nee	Nee	Deels goedgekeurd na restauratie	Nee		2019	In behandeling	
829	42-a	Het Limb. Landschap	Mettenberggroeve V	nee	Nee	Deels goedgekeurd	Ja	Deels goedgekeurd	2020	Ja	2016-602166
827	41	Het Limb. Landschap	Mettenberggroeve III	nee	Nee	Afgekeurd voor 2015	Nee				
817	32	Het Limb. Landschap	Winkelberggroeve	nee	Nee	Afgekeurd voor 2015	Nee				
826	40-a	Het Limb. Landschap	Mettenberggroeve II	nee	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2020	Nee ¹	
819	34	Het Limb. Landschap	Nevencluysberggroeve	onbekend	Nee	Afgekeurd voor 2015	Nee				
824	39a	Particulier	Bemelerbosch I	onbekend	Ja	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2019		2017-202098

Keuringen mergelgroeves in Zuid-Limburg in 2018

Objectnr NEM	Wijngaarden 1967	Beheerder	Groeve	Belangrijk voor Natura 2000 soorten	Intensief gebruik (ja/nee)	Status groeve	Onderdeel opdracht 2018	Uitslag keuring 2018	Advies herkeuring	Vergunning aanwezig	Zaaknummer
822	39b	Particulier	Bemelerbosch 2	onbekend	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2020	Onbekend	
823	39c	Particulier	Bemelerboschgrub (3)	onbekend	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2020	Onbekend	
828	42	Het Limb. Landschap	Mettenberggroeve 4 (IV)	onbekend	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2020	Nee ¹	
1204	127a	Het Limb. Landschap	Bunderberggroeve	onbekend	Nee	Niet toegankelijk	Nee			Nee	
?	?	Het Limb. Landschap	Boddekamer (Julianagroeve)	onbekend	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar	Nee			Nee	
1765	35a	Het Limb. Landschap	Nevenkoelebosch	onbekend	Nee	Afgekeurd voor 2015	Nee				

¹ Stichting Het Limburgs Landschap heeft tijd gestoken in het telbaar krijgen van o.a. de Koeleboschgroeve en de Schoorberggroeve. Voor 2019 staat het regelen van vergunningen voor de andere groeves op het programma.

Tabel 2. Overzicht van de keuringsuitslagen van de groeves die van belang zijn voor de monitoring van overwinterende vleermuizen in Natura 2000-gebied Geuldal (157).

Objectnr NEM	Wijngaarden 1967	Beheerder	Groeve	Belangrijk voor Natura 2000 soorten	Intensief gebruik (ja/nee)	Status groeve	Onderdeel opdracht 2018	Uitslag keuring 2018	Advies herkeuring	Vergunning aanwezig	Zaaknummer
842	55	Gemeente Valkenburg	Sibbergroeve	ja	Deels	Goedgekeurd	Nee		2019	Ja	2016-602588
1780	163-achter	Het Limb. Landschap	Schengroeve, achter	ja	Nee	Afgekeurd voor 2015	Nee				
912	163-voor	Het Limb. Landschap	Schengroeve (voor)	ja	Nee	Deels goedgekeurd	Ja, markers	Deels goedgekeurd	2019	Nee ²	2012-0897 2015-0795
845	68	Gemeente Valkenburg	Gemeentegroeve	ja	Deels	Goedgekeurd	Nee		2019	Ja	
843	57	Staatsbosbeheer	Vallenberggroeve	ja	Nee	Afgekeurd voor 2015	Nee				
872	92	Particulier	Ravengroeve	ja	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee				
903	143	Particulier	Flessenberggroeve	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee				
1779	83	Het Limb. Landschap	Barakkengroeve B	ja	Nee	Afgekeurd voor 2015	Nee				
1778	83	Het Limb. Landschap	Barakkengroeve M	ja	Ja	Deels goedgekeurd	Ja, markers	Deels goedgekeurd, markers stabiel	2019	Ja	2013-0037
1777	83	Het Limb. Landschap	Barakkengroeve O	ja	Ja	Deels goedgekeurd	Ja, markers	Deels goedgekeurd, markers stabiel	2019	Ja	2013-0037
860	87	Stichting Rotswoning	Geulhemmergroeve	ja	Ja	Onbekend	Nee				
844	63	Stichting Kasteel van Valkenburg	Fluweelengroeve	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee				
1318	76	Gemeente Valkenburg	Plenkert-Monstergrot	ja	Nee	Deels goedgekeurd	Ja	Deels goedgekeurd	2019	Ja	
849	78	Bedrijf	Catacombengroeve	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee				2016-601324 2016-602909

Keuringen mergelgroeves in Zuid-Limburg in 2018

Objectnr NEM	Wijngaarden 1967	Beheerder	Groeve	Belangrijk voor Natura 2000 soorten	Intensief gebruik (ja/nee)	Status groeve	Onderdeel opdracht 2018	Uitslag keuring 2018	Advies herkeuring	Vergunning aanwezig	Zaaknummer
871	91	Particulier	Leeraarsgroeve (verk.)	ja	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee				
904	144	Stichting Kasteel van Valkenburg	Kasteelgroeve/ Groeve onder de ruïne	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee				
848	75	Bedrijf	Roebroekgroeve	ja	?	Goedgekeurd	Nee				
863	89	Het Limb. Landschap	B(r)onsdaelgroeve	ja	Nee	Deels goedgekeurd	Ja, Markers	Markers zijn stabiel	2019	Ja	2012-0900
894	124-c	Staatsbosbeheer	Groeve Scheve Spar	ja	Nee	Eerst werkz. aan dak uitvoeren	Nee				
1201	169	Staatsbosbeheer	Ravensboschgroeve III	ja	Nee	Deels goedgekeurd	Nee				
864	89-e	Het Limb. Landschap	Vlaberggroeve	ja	Nee	Afgekeurd voor 2015	Nee				
905	146	Bedrijf	Wilhelminagroeve	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee				
855	82	Het Limb. Landschap	Kloostergroeve	ja	Nee	Afgekeurd voor 2015	Nee				
859	84-a	Stichting Rotswoning	Bergske van Rosalie (Amor)	nee	Nee	Onbekend	Nee				
858	84	Bedrijf	Koepelgroeve	nee	Ja	Goedgekeurd	Nee				
867	89b	Limb. Landschap	Kabouterberg	nee	Nee	Afgekeurd voor 2015	Nee				
846	73-74	Bedrijf	Ackermansgroeve (steenkolenmijn)	nee	Ja	Goedgekeurd	Nee				
853	80	Het Limb. Landschap	Viltergroeve	nee	Nee	Deels goedgekeurd	Nee		2019	Ja	2012-0903
891	120	Van Schaik (Natuurmonumenten)	Gewandgroeve I (beneden)	?	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2019	Ja	2017-205092
892	121	Van Schaik (Natuurmonumenten)	Gewandgroeve II (boven)	nee	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2019	Ja	2017-205092
888	118-b	Staatsbosbeheer	Canadasbergske	nee	Nee	Goedgekeurd	Nee				
896		Staatsbosbeheer	Kam. B. St Jansbosch	nee	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee				

Keuringen mergelgroeves in Zuid-Limburg in 2018

Objectnr NEM	Wijngaarden 1967	Beheerder	Groeve	Belangrijk voor Natura 2000 soorten	Intensief gebruik (ja/nee)	Status groeve	Onderdeel opdracht 2018	Uitslag keuring 2018	Advies herkeuring	Vergunning aanwezig	Zaaknummer
897	129	Gemeente Valkenburg	Groeve Heide (Geulhem)	nee	Nee	Deels goedgekeurd	Ja	Deels goedgekeurd	2020	Wie is eigenaar / beheerder?	
914	165	Staatsbosbeheer	Groeve a/d Heide	nee	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee				
908	158c	Gemeente Valkenburg	Schaelsberggroeve	nee	Nee	Deels goedgekeurd	Ja	Deels goedgekeurd	2019	Ja	
850	79	Gemeente Valkenburg	Heidegroeve	nee	Nee	Deels goedgekeurd	Nee		2019	Ja	
866	89d	Provincie Limburg / Het Limb. Landsch.	Tunnel toegang Curfs	nee	Nee	Goedgekeurd	Nee		2019	Nee, eigendom provincie	2016-602167 (of Groeve Staal, zie onder)
862	88	Het Limb. Landschap	Mussenputgroeve	nee	Nee	Deels goedgekeurd	Nee		2019	Ja	2012-0905
907	154	Het Limb. Landschap	Nieuwe Groeve	nee	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2020	In de planning	
1187	59	Van Schaik	Scheuldergroeve I	nee	Nee	Afgekeurd voor 2015	Nee				
913	164	Het Limb. Landschap	Slangenberggroeve	nee	Nee	Eerst herstel uitvoeren & asbest weg	Nee				2012-0896
2240	90b	Provincie Limburg / particulier?	Groeve Staal (Schuncktunnel)	onbekend	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar	Nee				2016-602167 (of tunnel toegang Curfs, zie boven)
854	81	Het Limb. Landschap	Wolfsdriesgroeve	onbekend	Nee	Ext. gebruik niet mogelijk	Nee				
898	130a	Het Limb. Landschap	Paradijsbergske 1 (a)	onbekend	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2019	Ja	2012-0898
899	130b	Het Limb. Landschap	Paradijsbergske 2 (b)	onbekend	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2019	In de planning	
900	130c	Het Limb. Landschap	Paradijsbergske 3 (c)	onbekend	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2019	Ja	2012-0899
890	119	Van Schaik	Heiberggroeve	onbekend	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2020	Ja	2017-205093

Keuringen mergelgroeves in Zuid-Limburg in 2018

Objectnr NEM	Wijngaarden 1967	Beheerder	Groeve	Belangrijk voor Natura 2000 soorten	Intensief gebruik (ja/nee)	Status groeve	Onderdeel opdracht 2018	Uitslag keuring 2018	Advies herkeuring	Vergunning aanwezig	Zaaknummer
1213	124	Staatsbosbeheer	Sint Jansboschgroeve 5	onbekend	Nee	Ext. gebruik niet mogelijk	Nee				
902	142a	Staatsbosbeheer	Bekkersbergske	onbekend	Nee	Goedgekeurd	Nee				
851	79a	Gemeente Valkenburg	Groeve einde Plenkertweg	onbekend	Nee	Goedgekeurd	Nee		2019	Ja	
852	79b	Particulier	Carolusgroeve	onbekend	Nee	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2019	Onbekend	
869	90c	Het Limb. Landschap	Groeve westelijk van Schunck	onbekend	Nee	Ext. gebruik niet mogelijk	Nee				
870	90a	Het Limb. Landschap	Groeve achter de kalkbranderij	onbekend	Nee	Ext. gebruik niet mogelijk	Nee				
893	122	Natuurmonumenten	Pruus Karelgroeve I	onbekend	Nee	Ext. gebruik niet mogelijk	Nee				

² Geen vergunning aangevraagd i.v.m. verschil van inzicht met provincie over de afsluiting van de groeve-ingang.

Tabel 3. Overzicht van de keuringsuitslagen van de groeves die van belang zijn voor de monitoring van overwinterende vleermuizen in Natura 2000-gebied Sint-Pietersberg & Jekerdal (159).

Objectnr NEM	Wijngaarden 1967	Beheerder	Groeve	Belangrijk voor Natura 2000 soorten	Intensief gebruik (ja/nee)	Status groeve	Onderdeel opdracht 2018	Uitslag keuring 2018	Advies herkeuring	Vergunning aanwezig	Zaaknummer
806	8	Natuurmonumenten	Zonnebergstelsel	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee				2017-202031 2017-204875
875	97	Stichting	Fallenberggroeve (Jezuïetengroeve)	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee				
876	100	Van Schaik	Groeve de Keel	ja	Nee	In overleg met eigenaar / beheerder	Nee				
815	30	Het Limb. Landschap	Kasteelgroeve (Cannerberggroeve)	ja	Ja	Deels goedgekeurd	Nee		2019	Ja	EZ ETM/EM 10146465
874	96	Van Schaik	Apostelgroeve	ja	Ja	Deels goedgekeurd	Ja	Deels goedgekeurd	2019	Ja	2017-205522
804		Natuurmonumenten	Fort St Pieter-onder	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee				
1929	99	Particulier	Muizenberggroeve	ja	Nee	Afgekeurd voor 2015	Nee				2016-0439
803	1	Natuurmonumenten	Noordelijk Stelsel	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee				
808	26	ENCI	Scharkgroeve	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee				2016-602605
810		Het Limb. Landschap	Boschberggroeve (NATO)	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee				2013-0136
911	162	Van Schaik	Groeve Theunissen II	ja	Ja	Goedgekeurd	Ja	Goedgekeurd	2021	Ja	2017-205164
807	13	Natuurmonumenten	Restant Slavante (achter de muren)	onbekend	Nee	Deels goedgekeurd	Ja	Deels goedgekeurd	2019	Ja	
?	?	Natuurmonumenten	"Achter Trap" Enci	onbekend	Nee	Deels goedgekeurd	Ja	Deels goedgekeurd	2019	Ja	
?	?	Natuurmonumenten	Wildeberg	onbekend	Nee	Deels goedgekeurd	Ja	Deels goedgekeurd	2019	Ja	
813	--	Het Limb. Landschap	Barbequegrotje	nee	Nee	Goedgekeurd	Nee		2019	Ja	2012-0902
1467	--	Van Schaik	Keldertje Slavante 1	nee	Nee	Goedgekeurd	Nee		2019	Ja	

Keuringen mergelgroeves in Zuid-Limburg in 2018

Objectnr NEM	Wijngaarden 1967	Beheerder	Groeve	Belangrijk voor Natura 2000 soorten	Intensief gebruik (ja/nee)	Status groeve	Onderdeel opdracht 2018	Uitslag keuring 2018	Advies herkeuring	Vergunning aanwezig	Zaaknummer
1468	--	Van Schaik	Keldertje Slavante 2	nee	Nee	Goedgekeurd	Nee		2019	Ja	
2245	--	Natuurmonumenten	Greetje Blankers	nee	Ja	Goedgekeurd	Nee				
--	--	Natuurmonumenten	Kluis Maastricht / Kluisje Slavante	nee	Nee	Goedgekeurd	Nee		2019	Ja	
--	--	Natuurmonumenten	Refter Zonneberg	nee	Ja	Goedgekeurd	Nee				

Tabel 4. Overzicht van de keuringsuitslagen van de groeves die van belang zijn voor de monitoring van overwinterende vleermuizen in Natura 2000-gebied Savelsbos (160).

Objectnr NEM	Wijngaarden 1967	Beheerder	Groeve	Belangrijk voor Natura 2000 soorten	Intensief gebruik (ja/nee)	Status groeve	Onderdeel opdracht 2018	Uitslag keuring 2018	Advies herkeuring	Vergunning aanwezig	Zaaknummer
1192	50	Staatsbosbeheer	Riesenberg	ja	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar	Nee				
836	46-47-48	Staatsbosbeheer	Keerderberg	ja	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar	Nee				
883	112 + 112a	Staatsbosbeheer	Hel + Kleine Hel	ja	Nee	Afgekeurd voor 2015 (ext. gebruik niet haalbaar)	Nee				
837	49	Staatsbosbeheer	Wijngaardsberggroeve	ja	Nee	Afgekeurd voor 2015	Nee				
887	115-a	Staatsbosbeheer	Henkeput	ja	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee				
882	111	Staatsbosbeheer	Hotsboomgroeve	nee	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee				
881	110	Staatsbosbeheer	Kleinberggroeve zuid	nee	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee				
880	109	Staatsbosbeheer	Kleinberggroeve noord	nee	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee				
840	53	Staatsbosbeheer	Groeve de Grote Dolekamer	nee	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee				
841	54	Staatsbosbeheer	Groeve de Kleine Dolekamer	nee	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2015)	Nee				
886	115	Staatsbosbeheer	Lebenboschgroeve	nee	Nee	Goedgekeurd	Nee				
878	108	Staatsbosbeheer	Mosterdborg Noord	nee	Nee	Deels goedgekeurd	Nee				
879	108	Staatsbosbeheer	Mosterdborg Zuid	nee	Nee	Deels goedgekeurd	Nee				
1494	113	Staatsbosbeheer	Trichterberggroeve	nee	Nee	Goedgekeurd	Nee				

Tabel 5. Overzicht van de keuringsuitslagen van de groeves die onderdeel zijn van het NEM Meetnet Vleermuis Wintertellingen en die, in overleg met de opdrachtgever meegenomen konden worden in deze opdracht. Groeves zijn gelegen buiten Natura 2000.

Objectnr NEM	Wijngaarden 1967	Beheerder	Groeve	Belangrijk voor Natura 2000 soorten	Intensief gebruik (ja/nee)	Status groeve	Onderdeel opdracht 2018	Uitslag keuring 2018	Advies herkeuring	Vergunning aanwezig	Zaaknummer
2157	161	Het Limb. Landschap	Groot Welsden	onbekend	Nee	Goedgekeurd	Nee		2019	Ja	2012-0904
833	44	Particulier (J. de Goede)	Nieuwe Groeve St Joseph	ja	Nee	Onbekend	Nee				
834	45	Particulier	Heerderberggroeve	ja	Nee	Afgekeurd voor 2015					
835	105	Particulier (J. de Goede)	Scharnderberggroeve	ja	Ja	Goedgekeurd	Nee				2015-0877 2016-0105
1199	151	Het Limb. Landschap	Groeve Houbensbergske I	ja	Nee	Deels goedgekeurd na restauratie	Nee		2019	In de planning	
1492	--	Gemeente Valkenburg	Vogelbosgroeve	onbekend	Nee	Deels goedgekeurd	Nee		2019	Ja	
916	--	WML	Groeve Sevensprongh West	onbekend	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2016)	Nee				
917	--	WML	Groeve Sevensprongh Oost	onbekend	Nee	Ext. gebruik niet haalbaar (2016)	Nee				
915	--	Particulier	Groeve Penderskoolhof (Croate look)	onbekend	Nee	Onbekend	Nee				

3 Conclusies

De werkzaamheden in 2018 bestonden uit het laten keuren van mergelgroeves door een erkend keuringsbedrijf, het direct uitvoeren van kleine werkzaamheden aan de groeve(ingang) om vleermuis-wintertellingen mogelijk te maken en het controleren van markers in een aantal specifieke groeves.

In 2018 is afgesproken met de opdrachtgever om ca. 25 groeves of delen van gangenstelsel te bezoeken en te keuren (bijlage 1 en tabel 1 t/m 5).

3.1 Groeve eigenaren/beheerders

Staatsbosbeheer

In 2018 zijn géén groeves van Staatsbosbeheer gekeurd. Het is dan ook niet mogelijk om vleermuistellingen uit te voeren in groeves in eigendom of beheer van Staatsbosbeheer.

Limburgs Landschap

Stichting Het Limburgs Landschap heeft in 2018 in samenwerking met de provincie veel energie gestoken in het toegankelijk maken van de Koeleboschgroeve, Houbensbergskegroeve en de Schoorberggroeve. Het is gelukt om deze groeves zodanig te repareren en stabiliseren dat het weer mogelijk is om de vleermuistellingen op te starten.

Het is Het Limburgs Landschap nog niet gelukt om voldoende tijd vrij te maken om betredingsvergunningen voor alle groeves aan te vragen, maar dat staat gepland voor 2019. Volgend jaar zal hopelijk ook overeenstemming worden bereikt over de afsluiting van de Schenk-groeve. De Schenk-groeve is goedgekeurd voor extensief gebruik, maar er bestaat een inhoudelijk verschil van inzicht met de provincie hoe de ingang afgesloten moet worden.

Natuurmonumenten

Natuurmonumenten heeft voor vrijwel al haar groeves een betredingsvergunning. Positief is dat enkele delen van de Pietersberg 'buiten de muren' wederom veilig zijn bevonden voor extensief gebruik en geteld kunnen worden in de winter 2018/2019.

Van Schaik stichting

De Van Schaik stichting heeft medewerking verleend aan het extensief laten keuren van de groeves die in beheer zijn bij de stichting en heeft voor deze groeves een betredingsvergunning of zo nodig de vergunning laten verlengen.

Gemeente Valkenburg

De groeve die in beheer zijn bij de gemeente Valkenburg zijn over het algemeen goedgekeurd voor extensief gebruik. Over groeve Heide (Geulhem) bestaat nog

steeds onduidelijkheid wie de officiële eigenaar is en wie de betredingsvergunning zou moeten aanvragen. Stichting Het Limburgs Landschap geeft aan dat de gemeente Valkenburg de officiële eigenaar/beheerder zou moeten zijn.

Overige beheerders/eigenaren

Een fors deel van de overige beheerders/eigenaren bestaat uit particulieren en/of bedrijven waarvan de contactgegevens vaak niet bekend zijn. Het is daardoor in veel gevallen niet bekend of niet duidelijk of een betredingsvergunning aanwezig is. In enkele gevallen is het bekend dat de groeve intensief wordt gebruikt of dat er vergunning is verleend voor intensief gebruik voor een deel van de groeve (bijvoorbeeld de Flessenberggroeve). In veel gevallen lijkt het tellen van vleermuizen geen onderdeel te zijn van de betredingsvergunning (de Mijnbouwwet toetst enkel op stabiliteit en veiligheid en stelt dan ook alleen eisen op dat vlak). Het gebruik van groeves of de exploitatie daarvan door particuliere eigenaren kan in strijd zijn met de Wet Natuurbescherming, maar het is onduidelijk of hier voldoende aandacht voor is en hoe het toezicht geregeld is.

3.2 Keuringsresultaat

Door de huidige cyclus van jaarlijkse keuringen, is de achterstand in keuringen vrijwel geheel verdwenen. Daardoor is een zeer goed beeld verkregen van de beschikbaarheid van telbare groeves en de knelpunten die het maken van betrouwbare trends van overwinterende vleermuizen in de Natura 2000 gebieden in de weg staan.

Het aantal goedgekeurde groeves is laag, waardoor het maken van betrouwbare trends van overwinterende vleermuizen in een aantal Natura 2000 gebieden lastig (Bemelerberg & Schiepersberg) of zelfs onmogelijk is (Savelsbos). De goedkeuring van de Koeleboschgroeve, Houbensbergske en de Schoorberggroeve betekend echter wel een forse opsteker voor de betrouwbaarheid van de tellingen in het Natura 2000 gebied Bemelerberg & Schiepersberg.

In tabel 6a, 6b en 6c worden, op basis van de gegevens uit dit rapport, de overzichten gegeven van de aantallen gekeurde groeves tot en met 2018, in 2018 en de huidige 'telbaarheid' van de groeves in Natura 2000 gebieden. In 54 van de 109 groeves die gelegen zijn in Natura 2000 gebieden zal het in principe mogelijk zijn om in de winter 2018-2019 een vleermuis-telling uit te voeren (onder voorbehoud dat de eigenaar een geldige vergunning heeft tegen de tijd van de telling).

In tabel 6a staat aangegeven wat de uitkomst is van de 28 keuringen die in 2018 zijn uitgevoerd.

Tabel 6a. Status van de groeves per Natura 2000 gebied als resultaat van de keuringen die zijn uitgevoerd in 2018.

Natura 2000 gebied	Aantal groeves in Natura 2000 gebied	Gekeurd in 2018	Afgekeurd	(Deels) goedgekeurd	Extensief gebruik niet haalbaar
156 Bemeler- & Schiepersberg	21	8	-	8	-
157 Geuldal	54	15	-	15	-
159 Pietersberg & Jekerdal	20	5	-	5	-
160 Savelsbos	14	-	-	-	-

In tabel 6b staat per Natura 2000 gebied aangegeven hoeveel groeves gelegen zijn in een specifiek Natura 2000 gebied (kolom 1) en hoeveel groeves daarvan goed- of afgekeurd zijn tot en met 2018. In het Geuldal zijn twee groeves waarvan onbekend is of de groeves ooit gekeurd zijn (groeves van Stichting de Rotswoning). Verder zijn er in het Geuldal enkele groeves waarvan bekend is dat de groeves *in het verleden* (deels) goedgekeurd waren voor extensief gebruik, maar waarvan een recente goedkeuring ontbreekt. Dit betreft zowel een particuliere groeve (Flessenberg) als groeves van Staatsbosbeheer. Het is belangrijk is dat zoveel mogelijk groeves in het Geuldal worden geteld (La Haye 2016). Elke groeve die geteld kan worden draagt substantieel bij aan de betrouwbaarheid van de trends in het Natura 2000 gebied. Het is dan ook belangrijk dat zoveel mogelijk groeves die in principe veilig zijn om te tellen, ook daadwerkelijk geteld worden. Zeker in het Geuldal zijn groeves waar op basis van tellingen uit het verleden substantiële aantallen vleermuizen mogen worden verwacht, maar die recent niet meer geteld kunnen worden doordat eigenaren/beheerders niet willen aan keuringen en vleermuistellingen willen meewerken.

Tabel 6b. Status van de groeves per Natura 2000 gebied als resultaat van de keuringen die zijn uitgevoerd tot en met 2018.

Natura 2000 gebied	Aantal groeves in Natura 2000 gebied	Gekeurd	Afgekeurd	(Deels) goedgekeurd	Extensief gebruik niet mogelijk
156 Bemeler- & Schiepersberg	21	21	6	10	5
157 Geuldal	54	52	7	33	12
159 Pietersberg & Jekerdal	20	19	1	18	-
160 Savelsbos	14	14	2	4	8

In de laatste tabel, tabel 6c, staat een overzicht van de *telbare* groeves in de winter 2018/2019. Uit deze tabel blijkt dat in de winter 2018/2019 56 van de in totaal 109 groeves gelegen in Natura 2000 gebieden geteld kunnen worden. Dit aantal is voldoende om een betrouwbare trend te maken van de overwinterende vleermuizen in alle groeves tezamen, maar voor het maken van betrouwbare trends van bijlage II soorten is het aantal groeves in enkele Natura 2000 gebieden nog steeds te laag (zie ook de CBS-bijlage in La Haye 2016).

Tabel 6c. Het aantal groeves en het aantal telbare groeves in de winter 2018-2019 als resultaat van de keuringen die zijn uitgevoerd tot en met 2018, met tussen haakjes het belang voor Natura 2000 (J = van belang, N = niet van belang, O = onbekend; mits de eigenaar een geldige vergunning heeft tegen de tijd van de telling).

Natura 2000 gebied	Aantal groeves in Natura 2000 gebied (J/N/O)	Telbare objecten in winter 2018-2019 (J/N/O)
156 Bemeler- & Schiepersberg	21 (8/5/8)	8 (3/2/3)
157 Geuldal	54 (23/17/14)	27 (12/8/7)
159 Pietersberg & Jekerdal	20 (11/6/3)	19 (10/6/3)
160 Savelsbos	14 (5/9/-)	0 (-/-/-)

Om betrouwbare trends te krijgen van het Natura 2000 gebied Bemelerberg & Schiepersberg (156) zijn een aantal belangrijke groeves weer telbaar, wat hopelijk tot een betere, betrouwbaarder, trendberekening zal leiden.

In het Natura 2000 gebied Geuldal (157) is het belangrijk dat voor zoveel mogelijk groeves het tellen van vleermuizen 'vergunning technisch' wordt geregeld (veel groeves zijn telbaar wat betreft veiligheid, maar een vergunning voor de vleermuistelling ontbreekt). Voor het maken van trends voor het Natura 2000 gebied St. Pietersberg & Jekerdal (159) zijn geen knelpunten. Het grootste knelpunt is het Natura 2000 gebied Savelsbos (160) waar momenteel geen enkele groeve telbaar is of vergunning technisch telbaar te krijgen is. De groeves in dit Natura 2000 gebied zijn niet telbaar, waardoor het onmogelijk is om voor dit gebied trends te berekenen met de klassieke wijze van monitoren (zichttellingen die door vleermuiskenners worden uitgevoerd).

Literatuur

Hollander, H., 2014a. Keuring mergelgroeves t.b.v. monitoring vleermuizen – 2013. Rapport 2014.05. Bureau van de Zoogdierverseniging, Nijmegen.

Hollander, H., 2014b. Keuring mergelgroeves t.b.v. monitoring vleermuizen – 2014. Rapport 2015.53. Bureau van de Zoogdierverseniging, Nijmegen.

Jansen E.A., H.J.G.A. Limpens & M. Schillemans, 2014. Automatic Monitoring of Bats in Hibernacula - Methods, Strengths and Shortcomings. Rapport 2014.09. Bureau van de Zoogdierverseniging, Nijmegen.

La Haye, M., 2016. Keuringen mergelgroeves in Natura 2000 gebieden in Zuid-Limburg in 2015 en adviezen voor de toekomst. Rapport 2015.35. Bureau van de Zoogdierverseniging, Nijmegen.

La Haye, M., 2017. Keuringen mergelgroeves in Natura 2000 gebieden in Zuid-Limburg in 2016. Rapport 2016.28. Zoogdierverseniging, Nijmegen.

La Haye, M., 2018. Keuringen mergelgroeves in Zuid-Limburg in 2017. Rapport 2017.34. Zoogdierverseniging, Nijmegen.

Thissen, J.B.M. & H. Hollander, 2013. Keuring van mergelgroeves voor de monitoring van vleermuizen. Rapport nr. 2012.05. Bureau van de Zoogdierverseniging, Nijmegen.

Provincie Limburg, z.j. Handreiking gesteente-mechanische veiligheid van onderaardse kalksteengroeves voor extensief gebruik.

Bijlage 1

Overzicht van de groeves die onderdeel waren van de opdracht 2018.

Objectnr_ZV	Beheerder	Groeve	Keuringen 2018
897	Gemeente Valkenburg	Groeve (aan de) Heide (Barakkenberg, Geulhem)	Ja
1318	gemeente Valkenburg	Plenkert / Monstergrot	Ja
908	gemeente Valkenburg	Schaelsberggroeve	Ja
1778	Het Limburgs Landschap	Barakkengroeve M	Ja plus markers
1777	Het Limburgs Landschap	Barakkengroeve O	Ja plus markers
863	Het Limburgs Landschap	Bronsdaelgroeve	Ja plus markers
828	Het Limburgs Landschap	Mettenberg 4	Ja
825	Het Limburgs Landschap	Mettenberggroeve I	Ja
826	Het Limburgs Landschap	Mettenberggroeve II	Ja
829	Het Limburgs Landschap	Mettenberggroeve V	Ja
907	Het Limburgs Landschap	Nieuwe Groeve	Ja
898	Het Limburgs Landschap	Paradijsbergkes 1	Ja
899	Het Limburgs Landschap	Paradijsbergkes 2	Ja
900	Het Limburgs Landschap	Paradijsbergkes 3	Ja
912	Het Limburgs Landschap	Schenggroeve voor	Ja plus markers
?	Natuurmonumenten	Achter trap Zonneberg	Ja
?	Natuurmonumenten	Onder de Wilde Berg	Ja
807	Natuurmonumenten	Restant Slavante buiten de muren	Ja
822	Particulier	Bemelerbosch I	Ja
823	Particulier	Bemelerbosch II	Ja
824	Particulier	Bemelerboschgrub (III)	Ja
852	Particulier	Carolusgroeve	Ja
874	Van Schaik	Apostelgroeve	Ja
890	Van Schaik	Heiberggroeve	Ja
831	Van Schaik	Roothergroeve	Ja
891	Van Schaik (Natuurmonumenten)	Gewandgroeve I	Ja
891	Van Schaik (Natuurmonumenten)	Gewandgroeve II	Ja
911	Van Schaik	Groeve Theunissen II	Ja